

ŽANRSKI KORPUS NOVINARSKIH BESEDIL

Gaja Červ

Fakulteta za družbene vede, Ljubljana

UDK 811.163.6'42:070

Prispevek predstavlja nekatera izhodišča okvirnega načrta gradnje specializiranega korpusa slovenskih novinarskih besedil. Posebej se posveča vprašanju združevanja korpusnega in besediloslovnega pristopa ter dilemam, povezanim z besediloslovnim in metabesedilnim označevanjem dokumentov korpusa, ki naj bi ga uporabili za prenovo teorije stalnih sporočanj oblik slovenskega novinarskega diskurza.

korpusno jezikoslovje, korpusi slovenščine, besediloslovje, novinarski diskurz, žanri

The paper addresses some of the corpus design issues relating to the compilation of a specialised corpus of Slovene journalistic texts. Special consideration is given to corpus linguistic techniques applied to text linguistics, and to issues relating to discourse-based and meta-textual tagging of a corpus that should be of use in revising the genre theory of Slovene journalistic discourse.

corpus linguistics, Slovene corpora, text linguistics, journalistic discourse, genres

Uvod

Zamisel o specializiranem žanrskem korpusu novinarskih besedil slovenskih tiskanih medijev in njihovih spletnih različic je poskus odgovora na potrebe, s katerimi se pedagogi, raziskovalci in študenti Fakultete za družbene vede soočajo pri diskurzivnem, besediloslovnem in jezikovnostilnem proučevanju novinarskih besedil. Učinkovitost raziskovanja novinarskega jezika in besedil, ki tradicionalno gradivno usmerjena jezikoslovna področja, kot sta stilistika in besediloslovje, povezuje z avtomatsko jezikovno analizo, je s svojo disertacijo potrdil že Korošec (1976). Trenutno pa se ukvarjamo z izzivom, kako možnosti, ki jih ponujajo jezikovne tehnologije, tvorno vključiti v prenovo teorije slovenskih novinarskih žanrov, ki jo je konec 80. let prejšnjega stoletja osnovala M. Košir (1988). Spremenjene družbene, medijske in tehnološke razmere po letu 1990 so se namreč v slovenskem (časopisnem)

novinarstvu odrazile kot oddaljevanje od tradicije nemških poročevalskih vzorcev, ob katerih je nastajalo prvo slovensko časopisje, oblikovanje novih besedilnih vrst in spreminjanje jezikovnostilnih konvencij, poleg tega pa tudi v zabrisovanju meje med informativno in interpretativno zvrstjo ter resnim in tabloidnim tiskom (Kalin Golob 2004a, 2004b, Poler Kovačič 2005). Zaradi navedenega je uveljavljena teorija novinarskih vrst, ki je nastala na podlagi teorij novinarskega diskurza druge polovice 20. stoletja in raziskovanja trenutno približno trideset let starega časniškega gradiva, vsaj delno zastarela. Poleg tega pa je treba upoštevati, da knjiga M. Košir, ki je od konca 80. let prejšnjega stoletja osnova za poučevanje novinarskih stalnih sporočanj oblik na Katedri za novinarstvo, ni nastala z ambicijo celovite in poglobljene teoretske predstavitev slovenskih novinarskih žanrov, temveč je kot pionirsko delo pripravila le »nastavke« (Košir

1988) za nadaljnje raziskovanje tega področja, ki do danes, ko se obenem soočamo že z novo potrebo po ažurni refleksiji vzpostavljaljočih se internetnih novinarskih žanrov, v celoti še ni bilo opravljeno.

Korpus novinarskih besedil pa ni pomemben zgolj, ker naj bi pripomogel, da bo žanrsko izobraževanje bodočih novinarjev temeljilo na izsledkih analitično-empiričnega opazovanja dejanske in sodobne rabe; v procesu njegovega oblikovanja se namreč porajajo dileme o označevanju in analizi korpusnih dokumentov, ki so relevantne tako za korpusno jezikoslovje kot za jezikovno- in besedilnozvrstno teorijo.

Ob zastavljenem cilju, oblikovati korpus, ki bi zadostil predvsem besediloslovno in žanrsko naravnanim raziskovalnim potrebam, obenem pa bi bil v pomoč tudi pri širšem komunikološkem raziskovanju medijske reprezentacije družbenih pojavov, se postavlja nekaj ključnih vprašanj. Predvsem, ali in na katerih ravneh raziskovanja so možnosti, ki jih nudi korpusno jezikoslovje, upoštevajoč dejstvo, da se žanr vzpostavlja kot preplet tipiziranih jezikovnostilnih značilnosti, formalno-vsebinskih besedilnih lastnosti in pragmatičnih sporočanjških okoliščin (Bhatia 2004: 22, Swales 1990: 58, Mauranen 1998: 304), sploh primerne za žanrsko raziskovanje.¹ Pri pripravi načrta gradnje korpusa novinarskih besedil se zdi ključno najprej premisliti že obstoječe možnosti avtomatizirane analize novinarskega

diskurza. Kaj o novinarskem jeziku lahko izvedemo iz referenčnega korpusa FidaPLUS, v katerem skoraj polovico celotnega gradiva sestavljajo poročevalska besedila² ter dodatnih več kot 30 % novinarska besedila iz časopisov, ki izhajajo tedensko ali večkrat tedensko, in revij (Erjavac 2008: 8, Arhar, Gorjanc 2007: 100)? In kakšne oblike diskurzivnega in besediloslovnega raziskovanja z možnostjo vsebinskega odbiranja besedil prek iskanja po ključnih besedah ponujajo spletni arhivi medijskih hiš? Oblikovanje novega specializiranega žanrskega korpusa je namreč smiselno le, če bo ta razširil in olajšal možnost raziskovanja novinarskih besedil, ki so zainteresiranim uporabnikom že na voljo. Naslednje ključno vprašanje je, kako označiti korpus, v katerem bodo osnovne enote raziskovanja največkrat besedila in šele posredno manjše jezikovne enote, oziroma kako temeljne metode korpusnega pristopa, osredotočene na analizo konkordančnih nizov, razširiti in prilagoditi besediloslovnemu pristopu, kjer so v središču zanimanja kohezivno-koherentna struktura besedila kot celote ter položaj in vloga jezikovnih pojavov v njem (Beaugrande, Dressler 1992, Flowerdew 2005: 326, 1998: 543). Kar nekaj dilem je povezanih tudi z metabesedilnim označevanjem korpusnih dokumentov. Premisliti je namreč treba, katere jezikovne in zunaj-jezikovne dejavnike obravnavati kot žanrotvorne, da bi se izognili začaranemu krogu, v katerem bi se ujeli, če bi za klasifikacijo korpusnih

- 1 Korpusni pristop namreč implicira metodologijo, ki temelji na uporabi računalnika za avtomatizacijo analitičnih postopkov in statistično obdelavo velike količine avtentičnega gradiva (Gantar 2007: 17). V zvezi z žanrsko analizo besedil se zato postavlja vprašanje, ali bo korpus predvsem orodje, ki bo pospešilo in avtomatiziralo zgolj analizi predhodno iskanje in odbiranje določenega tipa besedil oziroma delov besedil, ali pa je mogoče in smiselno avtomatizirati tudi nekatere besediloslovne in diskurzivne analitične postopke.
- 2 To so novinarska besedila, ki nastajajo in se objavljajo dnevno. Stilistika poročevalstva jih od drugih novinarskih besedil loči, ker je v njih najočitnejše delovanje dveh objektivnih stilotvornih dejavnikov, ki izhajata iz narave novinarskega dela – časovne stiske, v kateri ta besedila nastajajo, ter podobnih in ponavljajočih se okoliščin, ki jih ubesedujejo (Korošec 1998, Kalin Golob 2003). V referenčnem korpusu FidaPLUS je poročevalska besedila približno mogoče izenačiti z gradivom, ki je glede na tip označeno kot časopisno in nato glede na pogostnost izhajanja uvrščeno v podkategorijo dnevno (Arhar, Gorjanc 2007: 100). Pri tem pa je treba upoštevati, da podkorpus dnevnikskih časopisnih besedil ni povsem prekriven s poročevalskimi besedili, saj zajema celotno časopisno gradivo, torej tudi nenovinarska besedila, kot so pisma bralcev, mali oglasi, TV-sporodi itd.

dokumentov, ki predhaja njihovo analizo, nekritično privzeli razvrščevalne kriterije te iste žanrske teorije, zaradi zastarelosti katere korpus pravzaprav gradimo, da bi jo lahko na podlagi stilističnih in besediloslovnih ugotovitev korpusne analize prenovili (Studer 2008: 40, Mauranen 1998: 311). Raziskovalni potencial, ki ga nudi obsežna zbirka avtentičnega računalniško berljivega gradiva, bo namreč povsem uresničen le, če korpusa ne bomo uporabili zgolj za preverjanje obstoječih besediloslovnih in žanrskih teorij, temveč bomo skušali kolikor mogoče neodvisno od njih dobiti vpogled v dejansko stanje. Nenazadnje tudi odločitev, katera besedila sploh zajeti v korpus, ki jo na prvi pogled lajša dejstvo, da oblikujemo specializirani korpus (Atkins idr. 1992: 5, Arhar 2006), ni samoumevna. V času vse bolj tržno in razvedrilno naravnanih medijev, ko prihaja med novinarskim in oglaševalskim diskurzom ter diskurzom odnosov z javnostmi do intenzivne hibridizacije, odgovor na vprašanje, kaj je novinarstvo, in posledično, katera besedila so novinarska, še zdaleč ni enoznačen in neproblematičen (McManus 1994, Dahlgren 1993, Poler Kovačič 2005). Na nekatera od zgornjih vprašanj skušamo v tem prispevku vsaj shematično odgovoriti in tako začrtati smernice za gradnjo žanrskega korpusa novinarskih besedil.

Primernost korpusnega pristopa za diskurzivno in besediloslovno raziskovanje

Pomisliki o primernosti korpusnega pristopa za besediloslovno raziskovanje izhajajo iz precejšnjih, v nekaterih aspektih diametralnih razlik v raziskovalnih izhodiščih in metodologiji korpusnega jezikoslovja in besediloslovja, ki napeljujejo k misli, da jima je pravzaprav gotovo skupna le osredotočenost na rabo jezika v avtentičnih besedilih (Swales 2004: 97–98). Korpusi potencialno omogočajo oblikovanje predstave o jeziku ali eni od njegovih točno določenih rab kot celoti (Gorjanc 2005: 8), vendar je jedro korpusnih analiz z njihovimi

ključnimi metodološkimi pristopi usmerjeno k raziskovanju skladenjsko-leksikalnih vzorcev in kot tako omejeno na relativno majhne jezikovne enote (Kennedy 1998: 8, Flowerdew 2005: 324). Na drugi strani celota, ki zanima besediloslovje, ni jezik, ampak konkretno besedilo oziroma besedilni tip; opazovanje vseh manjših jezikovnih entot je določeno z besedilnim okvirom in usmerjeno h kolikor mogoče celostni pojasnitvi formalno-vsebinske zgradbe in sporočanje vloge besedila oziroma tipa besedil, zaradi česar besediloslovje, predvsem pa diskurzivna analiza, v raziskovanje pritegujeta tudi izvenbesedilne okoliščine, ki vplivajo na nastajanje in recepcijo besedila (Bhatia 2004: 19, 20, Swales 1990: 10). Dva ključna zadržka pri združevanju korpusnega in besediloslovnega pristopa sta zato, da – vsaj klasični – korpusi že pri razporejanju gradiva v dokumente besedila ne obravnavajo kot osnovne raziskovalne enote, temveč lahko korpusni dokument sestavlja le del besedila ali pa je v en dokument združenih več besedil ali celo več izdaj periodične publikacije (Atkins idr. 1992: 2, Erjavec 2008: 8, 17). Taki korpusni dokumenti pravzaprav izgubijo status besedila, saj je besedilo v svojih delih lahko zelo raznoliko in z naključnim vzorčenjem tvegamo, da ne bomo zajeli vseh lastnosti določene besedilne vrste (Biber in drugi 1998: 249, Gorjanc 2005: 9), z združevanjem več besedil v en dokument pa, da se bodo informacije o tipičnih besedilnih lastnostih preveč zabrisale. Po drugi strani tudi temeljni metodološki pristop opazovanja konkordančnega niza besedila v korpusu ne ohrani kot celote, temveč ga fragmentira v enote, ki so za raziskovanje besedilne zgradbe in součinkovanja njegovih sestavnih delov premajhne (Flowerdew 1998: 543, Biber, Jones 2005: 152). Drugi zadržek je povezan z dejstvom, da so informacije o časovnih, družbenih, institucionalnih in osebnostnih okoliščinah, v katerih je besedilo nastajalo, v korpusu dostopne le posredno, prek podatkov o razvrstitvi dokumenta v taksonomijo prenosnika,

zvrsti itn., ti so za besediloslovno in diskurzivno analizo sicer dragoceni (McEnery, Wilson 1996: 87), vendar pogosto preskopi.

Iz povedanega je jasno, da bo treba v žanrskem korpusu novinarskih besedil, če naj služi svojemu besediloslovnemu namenu, ne glede na časovno in finančno zahtevnost takega dela (Gorjanc 2005: 63), vsako besedilo³ ločiti v svoj dokument. Korpus bo lematiziran in oblikoskladenjsko označen, saj že taka označitev omogoča dober vpogled v jezikovnostilne lastnosti novinarskih besedil; predvsem analizo tipičnih skladenjskih oblik in s tem luščenje avtomatizmov,⁴ ki so v novinarskem diskurzu po svojih značilnostih primerljivi s termini strokovnih in znanstvenih besedil. Korpusnim dokumentom imamo namen, da bi zajeli čim več izvenbesedilnih podatkov, poleg osnovnih bibliografskih podatkov, prenosnika – ki je ključen za ločevanje med tiskanimi in internetnimi različicami – in žanrske oznake dosledno pripisati tudi vsebinsko-tematsko oznake, ki bodo temeljile na rubrični tipologiji časopisov,⁵ in avtorja, če bo ta razviden s polnim imenom in priimkom. Dopuščamo namreč možnost, da jezikovno-stilne in druge besedilne lastnosti, predvsem pri tistih žanrih, ki niso močno formalizirani in kjer je avtorju glede na ločevalno normo⁶ dopuščene več interpretativne in izrazne svobode, od tvorca do tvorca precej variirajo (Bhatia 2004: 25). V takih primerih nam bo možnost razvrščanja besedil po

avtorju omogočila premisliti razmerje med tipično žanrskimi in avtorskimi besedilnimi prvinami.

Vseeno pa še tako vsestranski izvenjezikovni podatki o izvoru in vrsti besedil, pripisani korpusnim dokumentom, ne zagotavljajo njihovega celovitega žanrskega razumevanja. Žanrska analiza je namreč »večdimensionalna aktivnost« (Bhatia 1993, 2004), ki mora poleg besedilnih lastnosti žanra upoštevati tudi »procese njegovega enkodiranja in dekodiranja, ki so odvisni od žanrsko določene sporočanje vlog vlog besedila in okolja, v katerem se besedilo uresničuje« (Swales 1990: 10). Ključni podatki, ki jih o žanrih nudi korpus, so zato podatki o žanru kot besedilnem tipu (Biber 1993), določenem na podlagi jezikovnih in ne izvenjezikovnih kriterijev (Biber 1993: 244–245, Atkins idr. 1992: 5). Z multivariatnimi statističnimi metodami je mogoče korpusno gradivo analizirati in klasificirati glede na podobnosti in razlike besedil na različnih jezikovnih ravneh (Biber 1988, 1993, Nishina 2007), za raziskovanje žanra kot »načina konceptualiziranja in interpretiranja realnosti« (Duff 2000: 10) pa se zdi korpusni pristop smiselno dopolniti z drugimi disciplinami, ki omogočajo vpogled v družbeno-institucionalno in poklicno okolje, v katerem žanri nastajajo, ter v sam proces njihovega tvorjenja in recepcije (Bhatia 2004).

Omejitve tradicionalnega korpusnega pristopa pri besedilnem raziskovanju se v zadnjih

3 Pri zajemanju internetnih novinarskih žanrov se bomo prej ali slej soočili tudi z vprašanjem, kako sploh določiti meje hipertekstovno oblikovanih besedil, ki kot taka dobivajo intertekstualen značaj (Mautner 2005: 818).

4 Besedne zveze in stavčni vzorci, ki so se za opravljanje specifične sporočanje vlog utrdili med tvorci in naslovniki novinarskega diskurza (Korošec 1998: 15). Najpogostejši so v poročevalstvu, kjer tvorjenje besedil kot objektivna stilo tvorna dejavnika pogojujeta časovna stiska in ubesedovanje ponavljajočih se okoliščin (Korošec 1976: 33, 34, Kalin Golob 2003: 45).

5 Pri tem je treba upoštevati, da so količina rubrik in predmetna področja, ki so jim rubrike posvečene (npr. najpomembnejši dogodki, zunanja in notranja politika, gospodarstvo, šport ...), med različnimi časopisi in njihovimi spletnimi različicami precej skladni, sama poimenovanja rubrik pa se med medijskimi hišami razlikujejo.

6 Ločnica, ki jo vzpostavlja zahteva po objektivnosti novinarskega diskurza in novinarske žanre po sporočanje vlogi deli v informativno in interpretativno zvrst (M. Košir 1988: 63), obenem pa deluje tudi kot objektivni stilo tvorni dejavnik, ki se odraža v jezikovnostilnih lastnostih besedil (Korošec 1998: 12, Kalin Golob 2003: 48).

letih vedno uspešneje presegajo tudi z besediloslovnim označevanjem korpusov, ki sega od precej preprostega zaznamovanja slovnice kohezije prek identifikacije anaforično-kataforičnih prvin in označevanja tematsko-rematskih struktur do označevanja besedilnih delov glede na njihovo sporočanje vlogo⁷ (Gledhill 2000, Upton, Connor 2001, Balažič Bulc 2008). Pri odločitvi za tovrstno označevanje se je treba zavedati, da bo to neizogibno potekalo ročno in bo precej zamudno (Flowerdew 2005: 327), zato se bo pri poskusih besediloslovnega označevanja žanrskega korpusa novinarskih besedil nujno omejiti na podkorpus obvladljive velikosti. V zvezi z označevanjem besedilnih delov glede na njihovo sporočanje vlogo se zdijo vredni upoštevanja tudi pomisleki, da je tako označevanje primerno za besedila, ki imajo ustaljeno in formalizirano strukturo, manj pa za tista z ohlapnejšo in fleksibilnejšo vsebinsko-formalno zgradbo, in da je označevanje lahko precej arbitrarno, ker določen del besedila ni nujno opredeljen zgolj z eno sporočanje vlogo (Flowerdew 2005: 327, McEnery, Wilson 1996: 52).

Primernost žanrskega korpusa novinarskih besedil za besediloslovno raziskovanje bomo skušali povečati tudi z označevanjem, ki bo omogočilo analizo omejiti zgolj na naslovje, začetne ali končne odstavke določenega žanra, saj raziskave kažejo (Korošec 1998, Milosavljević 2008, Katajamäki, Koskela 2006), da so ti deli novinarskih besedil za besediloslovno in žanrsko raziskovanje še posebej zanimivi.

Problematika žanrskega označevanja korpusnega gradiva

Dileme, povezane z metabesedilnim označevanjem korpusnih dokumentov, izhajajo iz dejstva, da korpus oblikujemo z namenom

prenove žanrske teorije, kar pomeni, da bi v idealnem primeru žanrska klasifikacija pravzaprav morala biti šele rezultat in ne izhodišče korpusne analize (Studer 2008: 46). Obenem pa je jasno, da je treba, če želimo s korpusno analizo primerjati jezikovnostilne in besedilne lastnosti tipov novinarskih besedil, ta besedila po določenih kriterijih predhodno klasificirati. Zato se zastavlja vprašanje, ali in katere informacije o tem, kaj je za določen žanr značilno, ki jih potrebujemo za oblikovanje kriterijev za izbiro in razvrščanje v korpus zajetih besedil, je iz obstoječe teorije sploh smiselno prevzeti. Določitev kriterijev za žanrsko razvrščanje besedil dodatno otežuje dejstvo, da vsak posamezen žanr določa kompleksna, ne nujno za vse žanre enaka konstelacija jezikovnih in pragmatičnih dejavnikov ter da je v »žanrski strukturalni potencial« vgrajenih nepredvidljivo število kombinacij razmerij med obveznimi in možnimi žanrskimi prvimi, ki se uresničujejo v konkretnih besedilih (Ansary, Babaii 2005: 277). Upoštevati je treba tudi, da izvenjezikovni, kulturno, družbeno in institucionalno določeni kriteriji, po katerih navadno klasificiramo korpusno gradivo (Biber 1993: 245), sploh ne korelirajo nujno s klasifikacijo besedilnih tipov, ki bi jo oblikovali zgolj na podlagi analize jezikovnih podobnosti in razlik med besedili v korpusu (McEnery, Wilson 1996: 103, Mauranen 1998: 309).

Rešitev iz te zagate se trenutno kaže v vrstno-žanrskem označevanju korpusa v dveh korakih. Pred začetkom analize bomo besedila v korpusu označili do ravni novinarske vrste,⁸ kot jih je teoretsko osnovala Košir (1988).⁹ Odločitev za tako označevanje je dozorela v sodelovanju s poklicnimi tvorci besedil, ki so pri raziskovanju žanrov eden od najrelevantnejših virov informacij (Swales 1990: 54–55).

⁷ V izvorniku *move structure tagging* (Bhatia 2004, Flowerdew 2005).

⁸ Žanri so razumljeni kot »variacije vrstnih konstitutivnih prvin« (Košir 1988: 32), vrsta je torej stabilnejša kategorija od žanra, ki v sebi združuje več sorodnih žanrov. V teoriji Mance Košir je definirana s predmetom, ki ga sporočilo upoveduje; sporočevalčevim hotenjem, ki se kaže v funkciji sporočila; naslovnikovim pričakovanjem in komunikacijsko situacijo (Košir 1988: 33).

V poglobljenih intervjujih z novinarji¹⁰ se je namreč izkazalo, da je razumevanje in poimevanje novinarskih besedil v uredniških slovenskih časopisov precej skladno s teorijo novinarskih vrst po Košir (1988: 65), obenem pa tudi, da novinarji in uredniki za sporazumevanje o tipu besedila, ki naj ga novinarji napišejo, ne uporabljajo žanrskih poimevanj, kot jih je razvila Košir, temveč ostajajo na ravni vrste. V drugem koraku bomo jezikovnostilne in besedilne kriterije, ugotovljene s korpusno analizo, uporabili za testiranje teoretskih kriterijev, po katerih smo besedila razvrstili (Mauranen 1998: 309). Če bodo jezikovno-besedilne značilnosti besedil, uvrščenih v določeno vrsto, kazale na možnost dodatne, poglobljenejšje klasifikacije, bomo besedila znotraj vrste še dodatno razvrstili. Tako bomo dobili skupine novinarskih besedil, oblikovane glede na njihove besedilnotipske lastnosti. Bodo to novi novinarski žanri? Morda, vsaj v nekaterih primerih, a s tem o novinarskih žanrih še zdaleč ne bomo izvedeli vsega, ampak samo tisto, kar trenutno na podlagi korpusa kot pomembnega orodja sodobnih jezikoslovnih analiz lahko.

Literatura in spletni viri

- ANSARY, Hasan, BABAI, Esmat, 2005: The Generic Integrity of Newspaper Editorials: A Systemic Functional Perspective. *RELC Journal* 36/1. 271-295.
- ARHAR, Špela, 2006: Gradnja specializiranega korpusa. *Jezik in slovnostvo*, 51/1. 53-67.
- ARHAR, Špela, GORJANC, Vojko, 2007: Korpus FidaPLUS: Nova generacija slovenskega referenčnega korpusa. *Jezik in slovnostvo* 52/2. 95-110.
- ATKINS, Sue, CLEAR, Jeremy, OSTLER, Nicolas, 1992: Corpus Design Criteria. *Literary and Linguistic Computing* 7/1. 1-16.
- BALAŽIČ Bulc, Tatjana, 2008: *Raba in funkcija konektorjev v jezikoslovnem diskurzu na primeru slovensčine in hrvaščine kot prvega in tujega jezika*. Ljubljana: Filozofska fakulteta (doktorska disertacija).
- BEAUGRANDE, Robert Alain de, DRESSLER, Wolfgang Ulrich, 1992: *Uvod v besediloslovje*. Ljubljana: Park.
- BHATIA, Vijay K., 1993: *Analysing genre: Language Use in professional Settings*. London: Longman.
- BHATIA, Vijay K., 2007: *Worlds of Written Discourse*. London, New York: Continuum.
- BIBER, Douglas, 1988: *Variation across speech and writing*. Cambridge: Cambridge University Press.
- BIBER, Douglas, 1993: Representativeness in Corpus Design. *Literary and Linguistic Computing* 8/4. 243-257.
- BIBER, Douglas, CONRAD, Susan, REPPEN, Randi, 1998: *Corpus Linguistics: Investigating Language Structure in Use*. Cambridge: Cambridge University Press.
- BIBER, Douglas, JONES, James K., 2005: Merging corpus linguistic and discourse analytic research goals: Discourse units in biology research articles. *Corpus Linguistics and Linguistic Theory* 1-2. 151-182.
- DAHLGREN, Peter, SPARKS, Colin (ur.), 1993: *Journalism and Popular Culture*. London, Newbury Park, New Delhi: Sage Publications.
- DUFF, David (ur.), 2000: *Modern Genre Theory*. London, New York: Longman (Zbirka Critical Readers).
- ERJAVEC, Tomaž, 2008: *Analiza metapodatkov korpusa FidaPLUS*. Ljubljana: Institut »Jožef Stefan«. 1-18. (Tipkopis.)
- FLOWERDEW, Lynne, 1998: Corpus linguistic techniques applied to textlinguistics. *System* 26. 541-552.
- FLOWERDEW, Lynne, 2005: An integration of corpus-based and genre-based approaches to text analysis in EAP/ESP: countering criticism against corpus-based methodologies. *English for Specific Purposes* 24. 321-332.
- GANTAR, Polona, 2007: *Stalne besedne zveze v slovensčini: korpusni pristop*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (Zbirka Lingua Slovenica 3).
- GLEDHILL, Chris, 2000: The discourse function for collocation in research article introductions. *English for Specific Purposes* 19/2. 115-135.
- GORJANC, Vojko, 2005: *Uvod v korpusno jezikoslovje*. Domžale: Izolit (Zbirka Zrenja).
- KALIN GOLOB, Monika, 2003: *H koreninam slovenskega poročevalnega stila*. Ljubljana: Jutro.
- KALIN GOLOB, Monika, 2004a: Novinarski jezik in stil: kaj vemo in česa ne. Poler Kovačič, Melita, Kalin Golob, Monika (ur.): *Poti slovenskega*
- 9 Pri tem besedil ne bomo skušali na silo kategorizirati, temveč bomo dopustili tudi možnost, da besedilo ostane brez oznake, pripiše pa se mu komentar, ki pojasnjuje, zaradi katerih lastnosti ne more biti nedvoumno uvrščeno v eno od vrst.
- 10 14 poglobljenih intervjujev, pretežno z novinarji Dela in Dnevnika, so maja 2009 študenti novinarstva na FDV UL opravili v okviru vaj pri predmetu Stilistika poročevalstva.

- novinarstva – danes in jutri*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede. 69–84.
- KALIN GOLOB, Monika, 2004b: Moč jezika – izbor dejstev in besed. *Teorija in praksa* 41/3–4. 703–711.
- KATAJÁMAKI, Heli, KOSKELA, Merja, 2006: The Rhetorical structure of Editorials in English, Swedish and Finnish Business Newspapers. *Teoksessa Proceedings of the 5th International Aelfe Conference*. Prensas: Universitas de Zaragoza. 215–219.
- KENNEDY, Graeme, 1998: *An Introduction to Corpus Linguistics*. London, New York: Longman.
- KOROŠEC, Tomo, 1976: *Poglavja iz strukturalne analize slovenskega časopisnega stila*. Ljubljana: doktorska disertacija.
- KOROŠEC, Tomo, 1998: *Stilistika slovenskega poročevalstva*. Ljubljana: Kmečki Glas.
- KOŠIR, Manca, 1988: *Nastavki za teorijo novinarskih vrst*. Ljubljana: Državna založba Slovenije.
- MAURANEN, Anna, 1998: Another look at genre: corpus linguistics vs. genre analysis. *Studia Anglica Posnaniensia: international review of English Studies* 33. 303–315.
- MAUTNER, Gerlinde, 2005: Time to get wired: Using web-based corpora in critical discourse analysis. *Discourse & Society* 16. 809–828.
- MCENERY, Tony, WILSON, Andrew, 1996: *Corpus Linguistics*. Edinburgh: Edinburgh University Press.
- MCMANUS, John H., 1994: *Market-Driven Journalism: Let the Citizen Beware?* Thousand Oaks, London, New Delhi: Sage Publications.
- MILOSAVLJEVIĆ, Marko, 2008: Besedilni nastop v novinarskih zgodbah. Kalin Golob, Monika, Logar, Nataša, Grizold, Anton (ur.): *Jezikovna prepletanja*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede (Zbirka Stičišča).
- NISHINA, Yasunori, 2007: A Corpus-Driven Approach to Genre Analysis: The Reinvestigation of Academic, Newspaper and Literary Texts. *ELR Journal* 2. 1–24: <<http://ejournals.org.uk/ELR/article/2007/2>>. (Dostop 24. 4. 2009.)
- POLER KOVACIĆ, Melita, 2005: *Kriza novinarske odgovornosti*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede (Zbirka Media).
- STUDER, Patrick, 2008: *Historical Corpus Stylistics: Media, Technology and Change*. London: Continuum.
- SWALES, John M., 1990: *Genre Analysis: English in academic and research settings*. Cambridge: Cambridge University Press.
- SWALES, John M., 2004: *Research Genres: Exploration and Applications*. Cambridge: Cambridge University Press.
- UPTON, Thomas A., CONNOR, Ula, 2001: Using computerised analysis to investigate textlinguistic discourse moves of a genre. *English for Specific Purposes* 20/4. 313–329.